

NYESTE TID

Moses Rischin, ed.: *Immigration and the American Tradition*. The American Heritage Series. Indianapolis, The Bobbs-Merrill Co., 1976.

Bogen er en samling af tekster som belyser det skiftende indhold i forestillingen om USA som flygtningenes fristed og forjættede land. Moses Rischin, professor i historie ved San Francisco State University, siger at formålet med samlingen er at lægge op til diskussion af idealer og problemer som har stået centralt i USA's historie for derigennem at få indsigt i rødderne til styrken og svagheden i det amerikanske eksperiment.

Dette sker gennem fremlæggelse af 55 fyldige kilder eller kildeuddrag, arrangeret i 12 problemorienterede kapitler som er løseligt kronologisk ordnet. I en 35 siders introduktion peger Rischin kort på de enkelte kilders relevans og placering i samlingens overordnede tema som angives at være immigrationens rolle i det amerikanske kulturelle mønster. Dette mønster forstås relativt snævert og udvalget er i realiteten begrænset til kilder der belyser værdier og holdninger som udvikledes i mødet mellem indvandrende og etablerede amerikanere igennem den koloniale og nationale historie. Så vidt jeg forstår samlingen, siger den at immigrationen som kulturel tradition er blevet til i spændingsfeltet mellem frihed (der gradvist udvikler sig til at betyde etnisk pluralisme) og nationalisme. De enkelte kapitler kan forstås som eksemplificeringer af sammenstødet mellem historisk myte og historisk virkelighed i forskellige problemområder; de første kapitler påviser at ideen om amerikansk immigration tog farve fra bibel, reformation, oplysning og borgerlig revolution. Videre vises, at immigrationen kom til at præge amerikansk religiøsitet og politisk bevidsthed og bestemme en vigtig del af det amerikanske syn på Europa, Afrika og Asien. Den store indvandring efter 1865 indgik i amerikanske forestillinger om arbejdskamp og kulturel konflikt, i reaktionen på verdenskrigene og i håbet om eller frygten for en verdensrevolution.

Hvis denne ramme kan forekomme noget snæver fordi hele den socialhistoriske og økonomiske side af immigrationen lades ude af betragtning, er der til gengæld plads for mange nuancer og betydelig dybde i det idéhistoriske billede. Der ligger megen omhu og sikkerhed i udvælgelsen og der er en klar pointe at hente i hver enkelt tekst. Mange af uddragene rummer utraditionelle indfaldsvinkler til kendte problemstillinger. Stærkt står således et udsnit fra en kongreshøring i 1942, hvor et japansk-amerikansk ægtepar gradvist vikler sig ind i dobbeltloyalitetsens edderkoppespind.

Alligevel synes jeg knapt samlingen lever op til sit eget formål om at gøre immigrationstraditionen levende i jubilæumsåret. På den ene side lykkes det afgjort Rischin at vise at immigrationen som myte og som realitet har fungeret som en uromager der til stadighed har generet og udfordret amerikanske holdninger og forestillinger, når de var på vej til at sætte sig fast i solid angelsaxisk konformitet. Immigrationen har til stadighed været et spændingsskabende element som har sået konflikter i sit spor. Rischin peger på positive resultater heraf, først og fremmest kulturel pluralisme, og understreger også negative sider af immigrationen som racisme og religiøs intolerance.

På den anden side er kildesamlingen arrangeret som et ganske optimistisk udsagn om immigrationens virkninger i det amerikanske samfund i dag. Næstsidste kapitel behandler »den symbolske amerikaner«, præsidenten og stiller valget af Kennedy i 1960 op mod afvisningen af Al Smith i 1928 som belæg for et gennembrud af religiøs tolerance. Sidste kapitel behandler immigrationsloven fra 1965 og tilslutter sig præsident Johnson som postulerer diskriminationens udryddelse af lovgivningen, blot fordi kriteriet for indvandring flyttedes fra nationalitet til personlig uddannelse. Det er ærgerligt at Rischin har sat immigrationstraditionen på smalkost jo nærmere man kommer vor egen tid. Hvor er reaktionen på puertoricanerne? på Chicano'erne?

Niels Thorsen